

Поливанюк Василь Дмитрович
кандидат юридичних наук, доцент
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ТАКТИЧНИХ ДІЙ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПАТРУЛЬНОЇ СЛУЖБИ ПІД ЧАС ЗУПИНЕННЯ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ З НЕВІДОМИМ СТУПЕНЕМ РИЗИКУ

Згідно з абз. 2 ч. 2 статті 16 Закону України «Про дорожній рух», водій зобов'язаний виконувати розпорядження поліцейського, ... що даються в межах їх компетенції, передбаченої чинним законодавством, Правилами дорожнього руху та іншими нормативними актами.

Відповідно до п. 1 ч. 1 статті 35 Закону України «Про Національну поліцію», поліцейський може зупиняти транспортні засоби у разі:

- 1) якщо водій порушив Правила дорожнього руху;
- 2) якщо є очевидні ознаки, що свідчать про технічну несправність транспортного засобу;
- 3) якщо є інформація, що свідчить про причетність водія або пасажирів транспортного засобу до вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, або якщо є інформація, що свідчить про те, що транспортний засіб чи вантаж можуть бути об'єктом чи знаряддям учинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення;
- 4) якщо транспортний засіб перебуває в розшуку;
- 5) якщо необхідно здійснити опитування водія чи пасажирів про обставини вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, свідками якого вони є або могли бути;
- 6) якщо необхідно залучити водія транспортного засобу до надання допомоги іншим учасникам дорожнього руху або поліцейським або як свідка під час оформлення протоколів про адміністративні правопорушення чи матеріалів дорожньо-транспортних пригод;
- 7) якщо уповноважений орган державної влади прийняв рішення про обмеження чи заборону руху;
- 8) якщо спосіб закріплення вантажу на транспортному засобі створює небезпеку для інших учасників дорожнього руху;
- 9) порушення порядку визначення і використання на транспортному засобі спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв.

Поліцейський зобов'язаний поінформувати водія про конкретну причину зупинення ним транспортного засобу з детальним описом підстави

зупинки, визначеної у Законі України «Про Національну поліцію».

Безпосереднє зупинення транспортного засобу здійснюється:

- гучномовцем;
- з використанням світлових сигналів (маячків);
- жестами (у виняткових випадках).

Забороняється, крім крайньої необхідності, зупинення транспортного засобу: на підйомах, на мостах, естакадах, шляхопроводах, крутих поворотах, інших ділянках доріг з обмеженою оглядовістю, в умовах недостатньої видимості.

Будь-яка зупинка транспортного засобу може бути небезпечною, тому таку ситуацію називаємо «зупинка транспортного заходу з невідомим ризиком». У зв'язку з цим поліцейським рекомендовано вживати заходів особистої безпеки:

1) під час зупинки ТЗ враховувати такі фактори: характер зупинки, місце зупинки, кількість пасажирів, поведінка водія та пасажирів, можлива зброя, тип транспортного засобу;

2) зупинити свій ТЗ за 3–5 м до зупиненого ТЗ;

3) здійснити перевірку безпеки попутного потоку транспортних засобів, відрегулювати світло, оглянути навколишню територію, після виходу з транспортного засобу спостерігати за водієм, пасажирами та їхніми діями;

4) наблизитися до транспортного засобу ззаду, з боку водія або зі сторони пасажирів – за потреби, оглянути салон крізь вікна, впевнитися у відсутності небезпеки;

5) під час огляду транспортного засобу і спілкування із водієм необхідно обирати безпечну відстань, не випускати водія і пасажирів з поля зору, *не повертатися до них спиною*.

Алгоритм дій патрульного поліцейського:

- негайно, з дотриманням вимог для забезпечення власної безпеки, підходити до водія зупиненого транспортного засобу. *Водій та пасажир повинні залишатися у транспортному засобі;*

- привітатися з водієм, повідомити причину (підставу) зупинення;
- перевірити наявність посвідчення водія та реєстраційного документа транспортного засобу, інших документів відповідно до законодавства;

- здійснити інші необхідні дії, зокрема, повідомити про суть скоєного порушення Правил дорожнього руху та про складення постанови про накладення адміністративного стягнення.

Виняткові обставини, за яких патрульний може попросити водія, а за потреби і пасажирів, вийти із транспортного засобу:

- для усунення несправності транспортного засобу чи неналежного закріплення (перевезення) вантажу;

- якщо виникає підозра щодо перебування водія у стані алкогольного

(наркотичного) сп'яніння;

- якщо виникає підозра щодо вчинення водієм та/або пасажиром транспортного засобу адміністративного або кримінального правопорушення;
- для участі водія в розгляді справи про адміністративне правопорушення (якщо це необхідно);
- у разі виникнення потреби в наданні допомоги іншим учасникам дорожнього руху;
- за потреби здійснення перевірки (порівняння) номерних знаків, інших номерів транспортного засобу (зокрема, серійного) з указаними в реєстраційних документах;
- коли знаходження патрульного біля автотранспортного засобу перешкоджає правилам дорожнього руху або існує загроза його особистої безпеки.

Обов'язково, для спілкування із водієм, який вийшов із транспортно-го засобу, необхідно покинути проїжджу частину.

Покайчук Віталій Ярославович

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СИСТЕМА СИЛ ОХОРОНИ ПОРЯДКУ ЯК ГАРАНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

Загострення проблеми забезпечення національної безпеки України в її основних сферах зумовлено появою нових і збільшенням рівня традиційних зовнішніх загроз національним інтересам, корупція, правовий нігілізм, організована злочинність, незаконна міграція, соціально-економічна та політична нестабільність, протистояння різних гілок влади. Саме ці загрози найбільш деструктивно впливають на національну безпеку. Їх нейтралізація згідно з чинним законодавством покладається переважно на сили охорони правопорядку. Водночас їх діяльність регулюється законодавчими актами, які неповно враховують специфіку умов надзвичайних ситуацій певної генези. Це обумовлено, насамперед, відсутністю належного науково-методичного забезпечення такої діяльності, недостатньою організацією та координацією наукових досліджень у правоохоронній сфері, несформованістю відповідної галузі науки та її системного функціонування, яка передбачає міждисциплінарну інтеграцію окремих напрямків у систему наук з проблем національної безпеки.